

„Dainavos žodžio“ priedas, remiamas Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondo

JIŠ BOBULĖS MARGOSKRYNELĖS

PATARLĖS JIR PRIEŽODZIAI

Nekišk pirštų terpu durų.
Nemesk kelio dėl takelio.
Rytas razumnesnis už vakarų.
Nenakovk pirkion, kur jauna gaspadinė, o senas gaspadorus.
Tarbelės jir lazdelės nejišsižadėk.

MOKYKIMĖS KALBĖTI DZŪKIŠKAI

Monai – burtai. Dziedulis žinojo daug monų.
Skujinė – pušinė šluota. Tėvulis surišo skujinį.
Gunčelė – apsiaustas, sermėga.
Cvekas – vinis. Pakarta gunčelė an cveko.
Žebrokas – elgeta. Žebrokas sukalbėj poterus.
Poteraī – malda. Sukalbėk poterus „Tėve mūsų“.
Poterauc – melstis. Bobulė jilgai poterauna.

JUOKCIS SVEIKA

– Petručia, tai Jonulis tris dienas be pomiečės gulėj. Nežnia, nuog ko jis numirė. Girdėjau, kad skrodzimų padarė.
– Padarė, tai nuog skrodzimo jir numirė.

#

– Pranai, nu kap tį su tuoj laidokavimu (girtuoklysti) vajevojat? – paklausė Stasys.

– Pyrmas darbas padarytas – užkandų atėmėm.

#

Prieš rugsėjo 1-ą ailė prie arielkos. Pardavėja:
– Nuo nūdizenos butelis po penkiasdešimt.
– O po kiek butelių duosit – po vieną ar po du?

KNYGELĖS

Kur toj vasarėlė,
Kur toj auksaplaukė,
Kur ji jišsikėlė
Rudenio sulaukus?

Atskubėj rugsėjis,
Atnešė knygelii,
Keliu mokyklėlėn
Kasryt ais vaikeliai.

Jišaušo dzienele
Rugsėjo pirmoji,
Sveika, mokyklėla,
Tu žiniom vilioji.

O knygelės gražios
Nemiegos kuprinėj,
Mokis jos jir mažų
Mylėcie Tėvyni.

Sveikas būk, rugsėjį,
Sveikas, rudenėli,
Tegul būna ciusus
Vaikam viešelėlis.

Puslapį parengė Antanina Urmanavičienė

Protėvių papročiai gyvi globos namuose

Ne vieni metai praviąjį, ne vienų pavasarį jir vasarų pralaidom, o Dzūkų pulkucio „Šilagėlės“ giesminyčių draugystė su VšĮ Alytaus medicininės reabilitacijos centro globos skyriumi nenutrūko. Su dzidziuli akvatu ir gerais norais kožnus metus važuojam viešnagėn pas 34 pagyvenusius žmones, katruos kiečiai suspaudus laiko negalia.

Paskucinį rozų viešnagėjom 2012 metų rugsėjo 7 dzienu. Prauda, dzienukė ne kokia jišpuolė, vasarėlė jišbėgdama sumislino rudenėlio pradzių apdovanoc liecingom jir šaltom dzienom.

O globos skyriun jau buvom laukiami. Spakainiai, kantriai laukė susrinkį žmones giesminyčių. Jir visi suscikį labai dziugės, ba buvo vieni kitų pasiilgį. Paskucinį rozų su šitų namų gyventojais buvom suscikį per eitų metų gruodzio mėnasį. „Šilagėlės“ giesminykai: Izabelė Satkauskienė, Nijolė Marčiulaitienė, Ona Mikelionienė, Petras Nastulkevičius, Juozas Ruselevičius, ne tuščiom rankom atvažavo. Atvežė dzūkiškų dainų, poringių, parengtų programų. Šiton negalių turincių žmonių bendruomenėn žmones neuž-

sidarį, cekavinas gyvenimu jir labai myli savo senovį. Kap gaičius šalcinėlis saulalės pusėn tekėdamas gaivino dainos. Dzūkų tarmi paporyci porinimai priminė praeitus čėsus, atgaivino jaunystės atsiminimus, dzūkiškos dainos išlikį žmonių širdzysa ir nūnai nepamirštos. Tos dainos, senolių mylėtos jir dainuotos, neprarado savo gražumo jir nūnai su kokiū akvatu jos šituosa namuose sucinkamos! Daugelis klausytojų nespėjo jų pamiršč jir mačino giesminykam giedoc.

Gražiais žodziais palydėci giesminykai buvo paprašyci nepamiršč takelio jin šituos namus jir vėl atvažiuoc su dzūkų tarmi, dziedulių kalbeli, giedotom giesmelėm.

Smagu pabuvoc šituosa globos namuose, ragėc šiton bendruomenėn, kap visi gražiai sutaria.

Kad žmonėm gyvenimas būtų smagesnis jir vesialesnis, daugiausia pasrūpina socialinė darbuotoja Edita Kvietkauskaitė. Prauda, ne vien Editai negalincių žmonių gyvenimų padaryc gražesniu, langvesniu. Širdzysgai ca darbuja vesiala socialinės darbuotojos padėjėja Marytė Bartkevičienė.

O kų gi daro tos socialinės darbuotojos? Jų darbas skirtas žmonių grupei, skiepinanc juoša bendruomeninį gyvenimū. Žmones jungia darbas, knygu, gazetų čitojimas, muzika, šventių šventimai, jišvažiavimas.

Šitų nelangvų su žmonėm darbų daryc mačina profesinės žinios, atsakomybės už žmogų turėjimas, žmogaus socialinių garantijų gynimas. Edita sako, kad jai jos darbi vožniausia apgync žmogų kap asabų, gync jo provas, rūpycis tokiū čėsu, kadu žmogus kencia arba jaucias vienas, nesčeslyvas, kencia atskirci.

O kokius būdus taiko savo darbe Edita? Tai pamačis būnanc su vienu žmogum, grupinis būdas ir visuomeninis. Grupinį darbų daranc raikia sukurc gerų aplinkų, kad būt langviau suskalbėc. Visuomeninis darbas – tai rašymas, svečių paskviecimas (kunigų, daktarų, psichologų, saviveiklininkų).

Edita daug darbuja, kožnų supranta, kožnam randa žodžį, katris prasiskverbja giliai dūšon. Ji žmogū labai raikalynga, pauvažota jir šiton bendruomenėn ne vienas jų „mamu“ pavadina.

